

УДК 378.147:37.017

DOI <https://doi.org/10.32782/pet-2023-4-5>

Світлана ЯЦЮК

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної математики та методики навчання інформатики, Волинський національний університет імені Лесі Українки, просп. Волі 13, м. Луцьк, Україна, 43025

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8369-6060>

SCOPUS-AUTHOR ID: 57221874892

Валентина ЮНЧИК

старший викладач кафедри загальної математики та методики навчання інформатики, Волинський національний університет імені Лесі Українки, просп. Волі 13, м. Луцьк, Україна, 43025

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3500-1508>

SCOPUS-AUTHOR ID: 57218347265

Олег МАЗУРЧУК

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри здоров'я і фізичної культури, Волинський національний університет імені Лесі Українки, просп. Волі, 13, м. Луцьк, Україна, 43025

Інна МИКИТЮК

кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри загальної математики та методики навчання інформатики, Волинський національний університет імені Лесі Українки, просп. Волі 13, м. Луцьк, Україна, 43025

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6566-2529>

SCOPUS-AUTHOR ID: 57221868500

Бібліографічний опис статті: Яцюк, С., Юнчик, В., Мазурчук О., Микитюк І. (2023). Основні аспекти розробки освітньо-професійної програми. *Фізика та освітні технології*, 4, 35–44, doi: <https://doi.org/10.32782/pet-2023-4-5>

ОСНОВНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Дослідження спрямоване на розуміння та визначення важливих аспектів цього складного процесу розробки освітніх програм з метою підвищення якості освіти та підготовки студентів до викликів сучасного суспільства та ринку праці. Основні аспекти дослідження включають:

1. Визначення конкретних цілей та завдань, які передбачається вирішити через впровадження освітньо-професійної програми.
2. Вивчення та аналіз сучасних тенденцій у галузі освіти та професійної підготовки для забезпечення актуальності та відповідності програми поточним потребам суспільства та ринку праці.
3. Розгляд різних методологій та підходів до розробки освітніх програм, включаючи конструктивістські, компетентнісні та інші методи.
4. Визначення мети та завдань програми. Уточнення мети та завдань освітньо-професійної програми, визначення основних компетенцій, які мають бути сформовані у здобувачів освіти.
5. Вивчення підходів до залучення роботодавців, представників галузі та інших зацікавлених сторін до процесу розробки програми.
6. Аналіз доступності ресурсів для реалізації програми, включаючи кадрові, фінансові та матеріальні ресурси.
7. Розробка критеріїв та інструментів для оцінки ефективності програми, включаючи моніторинг випускників та їхніх успіхів на ринку праці.
8. Розгляд можливостей для гнучкості та адаптабельності програми, щоб вона враховувала зміни в галузі та суспільстві.
9. Вивчення можливостей впровадження інноваційних методів навчання, технологій та педагогічних підходів у програму.
10. Розробка стратегій та механізмів для забезпечення високої якості програми та постійного її вдосконалення.

Дослідження цих аспектів допомагає створити ефективні та адаптовані до потреб сучасності освітньо-професійні програми, які сприяють успіху студентів та відповідають викликам сучасного суспільства

Ключові слова: освітньо-професійна програма, освітній процес, професійна підготовка, методологія розробки, компетентнісний підхід, взаємодія з роботодавцями, ресурсне забезпечення, оцінка ефективності, моніторинг випускників, гнучкість та адаптабельність, інновації в освіті, управління якістю.

Svitlana YATSIUK

Candidate's of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of General Mathematics and Methods of Teaching Computer Science, Lesya Ukrainka Volyn National University, 13 Volya Ave., Lutsk, Volyn region, Ukraine, 43025

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8369-6060>

SCOPUS-AUTHOR ID: 57221874892

Valentina YUNCHIK

Senior Lecturer of the Department of General Mathematics and Methods of Teaching Computer Science, Lesya Ukrainka Volyn National University, 13 Volya Ave., Lutsk, Volyn region, Ukraine, 43025

ORCID ID: 0000-0003-3500-1508

SCOPUS-AUTHOR ID: 57218347265

Oleg MAZURCHUK

Candidate of Sciences in Physical Education and Sports, Associate Professor of the Department of Health and Physical Culture, Lesya Ukrainka Volyn National University, 13 Volya Ave., Lutsk, Volyn region, Ukraine, 43025

Inna MYKYTYUK

Candidate of Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor of the Department of General Mathematics and Methods of Teaching Computer Science, Lesya Ukrainka Volyn National University, 13 Volya Ave., Lutsk, Volyn region, Ukraine, 43025

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6566-2529>

SCOPUS-AUTHOR ID: 57221868500

To cite this article: Yatsiuk, S., Yunchik, V., Mazurchuk, O., Mykytyuk, I. (2023). Osnovni aspekty rozrobky osvitno-profesiinoi prohramy [Main aspects of development educational and professional program]. *Physics and Educational Technology*, 4, 35–44, doi: <https://doi.org/10.32782/pet-2023-4-5>

MAIN ASPECTS OF DEVELOPMENT EDUCATIONAL AND PROFESSIONAL PROGRAM

The research is aimed at understanding and defining important aspects of this complex process in order to improve the quality of education and prepare students for the challenges of modern society and the labor market. The main aspects of the study include:

1. *Determination of concrete aims and tasks that it is envisaged to decide through introduction of the educationally-professional program.*

2. *A study and analysis of modern tendencies are in industry of education and professional preparation for providing of actuality and accordance of the program to the current necessities of society and labour-market.*

3. *Consideration of different methodologies and going near educational program development, including a constructivism, компетенційні and other methods.*

4. *Determination of aim and tasks of the program. Clarification of aim and tasks of the educationally-professional program, determinations of basic competences, that must be formed for the bread-winners of education.*

5. *A study of going is near bringing in of employers, representatives of industry and other parties concerned to the development of the program process.*

6. *Analysis of availability of resources for realization of the program, including to the shot, financial and material resources.*

7. *Development of criteria and instruments for the estimation of program efficiency, including possibilities for flexibility and адаптабельності program, that she took into account changes in industry and society.*

8. *Consideration of opportunities for flexibility and adaptability of the program to accommodate changes in industry and society.*

9. *A study of possibilities of introduction of innovative methods of studies, technologies and pedagogical approaches in the program.*

10. *Development of strategies and mechanisms to ensure high quality of the program and its continuous improvement.*

The study of these aspects helps to create effective and adapted to the needs of modern educational and professional programs that contribute to the success of students and meet the challenges of modern society

Key words: *educational and professional program, educational process, professional training, development methodology, competence approach, interaction with employers, resource provision, performance evaluation, monitoring of graduates, flexibility and adaptability, innovations in education, quality management.*

Актуальність проблеми. Для того щоб створити конкурентноспроможну освітньо-професійну програму, яка відповідає вимогам сучасного світу, необхідно здійснювати аналіз відповідних освітніх програм як вітчизняних, так і закордонних. Зміни в технологіях, економіці, соціальних структурах та інших галузях життя суспільства вимагають постійного перегляду та оновлення програм, щоб забезпечити студентам знання та навички, які є потрібними для їхнього успіху у професійній кар'єрі.

Аналіз наукових досліджень. В. Захарченко у методичних рекомендаціях щодо розробки освітніх програм аналізує теоретичні основи студентоцентрованого навчання, методологію побудови студентоцентрованої освітньої програми, профіль освітньої програми, освітні програми та рівні, ступені й кваліфікації вищої освіти, кваліфікаційні рівні Національної рамки кваліфікацій та Європейських метарамок, освітні програми та переліки галузей знань і спеціальностей та спеціалізації, освітні програми і стандарти вищої освіти, присвоєння кваліфікацій випускникам вищих навчальних закладів. Л. Раскола надає основні поради щодо розробки та створення освітніх програм. З урахуванням твердих переконань Л. Загородньої у важливості якісної освіти, особливо у зв'язку з переконанням, що якість освіти залежить від якісної підготовки педагогічних працівників, включаючи майбутніх керівників освітніх установ, був проведений комплексний аналіз стану фахової підготовки магістрів в українських вищих навчальних закладах. В результаті аналізу було визначено ряд методичних рекомендацій щодо формування готовності майбутніх керівників освітніх закладів до забезпечення якості освітнього процесу. О. Лебідь, оцінюючи особливості формування змісту професійної освіти майбутніх управлінців, визначила загальні вимоги до змісту підготовки магістрів.

Цінним в контексті дослідження є доповідь американських вчених G. Bottoms, K. Neill, B. Fry, D. Hill, в якій автори розкривають шість стратегій модернізації освітніх програм для підготовки висококваліфікованих керівників освітніх закладів. Визначені стратегії залишаються актуальними і в умовах вітчизняної професійної освіти. Проведено огляд наукових джерел інших авторів, але в жодному з них не наводяться аспекти важливості аналізу освітньо-професійних програм вітчизняних та закордонних закладів вищої освіти.

Роботи вищевказаних авторів стали методологічною основою нашого дослідження.

Мета дослідження полягає в розкритті ключових етапів, принципів та факторів, які визначають успішний процес розробки та впровадження освітньо-професійних програм.

Основний виклад матеріалу. З досвіду перегляду освітніх програм, а також проведення акредитаційних експертиз, розглянемо основні аспекти важливості аналізу освітніх програм.

Спрямованість на практику. Аналіз практичних аспектів освітніх програм є ключовим елементом для забезпечення ефективності та реалізованості навчання та дозволяє визначити, наскільки освітні програми враховують практичні аспекти професійної діяльності та чи готують вони здобувачів освіти до реальних викликів. Розглянемо важливі аспекти, які важливо враховувати:

1. Практичні заняття та відкритий доступ до ресурсів (Яцюк, 17, 114). Аналізується, наскільки програми передбачають практичні заняття, лабораторні роботи, стажування та інші форми практичного навчання. Важливо також визначити, чи є доступ до реальних професійних ресурсів та обладнання.

2. Проектно-орієнтоване навчання. Аналізується, чи програми включають проекти та завдання, що моделюють реальні виклики та ситуації з професійного життя (Яцюк, 16, 178).

Це сприяє розвитку практичних навичок та творчого мислення.

3. Співпраця з працедавцями та промисловість. Аналіз визначає, наскільки програми взаємодіють із підприємствами та промисловістю, чи є партнерства для забезпечення актуальності навчання та можливостей працевлаштування.

4. Кейс-стаді та сценарії. Аналізується, чи використовуються кейси та сценарії, які відтворюють ситуації з реального життя, що допомагає студентам розвивати аналітичні навички та приймати рішення в реальних умовах.

5. Підтримка від працівників промисловості. Аналіз включає в себе роль фахівців з промисловості у навчанні, консультуванні та оцінці навчальних програм, забезпечуючи їхню актуальність.

6. Моделі симуляції (Яцюк, 20, 93-95). Важливо визначити, чи використовуються сучасні технології для створення симуляцій та віртуальних середовищ, які дозволяють здобувачам освіти орієнтуватися в реальних сценаріях.

Аналіз практичних аспектів допомагає переконатися, що освітні програми не лише передають теоретичні знання, а й розглядають справжні виклики, які здобувачі освіти можуть зустріти в своїй професійній діяльності. Це робить освіту більш реалістичною та корисною для подальшого використання у роботі.

Для сучасних освітньо-професійних програм важливою є гнучкість та індивідуалізація. Зміна вимог ринку праці може вимагати гнучкості у структурі та змісті освітніх програм, а також можливостей індивідуальної адаптації для здобувачів освіти. Основними аспектами, які підкреслюють важливість гнучкості та індивідуальної адаптації в освіті вважаємо:

1. Актуальність компетенцій (Мельник, 3, 404-408). Гнучкість дозволяє швидко оновлювати та адаптувати навчальні програми, щоб вони відповідали новітнім тенденціям та вимогам ринку праці. Сучасні технології, методи роботи та інші аспекти професійної діяльності можуть швидко змінюватися, і освітні програми повинні бути готові до цих змін.

2. Індивідуалізований підхід (Мізіук, 6, 172-174). Можливість індивідуальної адаптації дозволяє здобувачам освіти обирати курси, спрямовані на їхні індивідуальні потреби та професійні цілі. Це важливо, оскільки кожен студент має унікальні інтереси та кар'єрні амбіції.

3. Розвиток м'яких навичок. Гнучкість в освітніх програмах дозволяє включати в себе розвиток м'яких навичок, таких як комунікація, креативність та критичне мислення, які стають все більш важливими для успіху в будь-якій сфері праці.

4. Постійне навчання. Гнучкість також підтримує концепцію постійного навчання, де здобувачі освіти можуть знову входити в систему навчання для оновлення своїх навичок і знань протягом усього життя.

5. Зворотний зв'язок від роботодавців. Гнучкість у структурі програм дозволяє легше взаємодіяти з роботодавцями, забезпечуючи зворотний зв'язок та актуальність для практичної професійної діяльності. Гнучкість у навчальних програмах є важливою для забезпечення відповідності освіти сучасним вимогам і надає здобувачам освіти необхідні знання та навички для ефективного функціонування на ринку праці. Це також визначає підготовку здобувачів освіти до гнучкої та адаптивної кар'єри в майбутньому.

6. Врахування мультидисциплінарних аспектів може збагатити освітні програми, допомагаючи здобувачам освіти розуміти проблеми та розв'язувати їх з різних перспектив. Мультидисциплінарні аспекти в освітніх програмах є важливим стратегічним кроком для розширення розуміння здобувачів освіти та підготовки їх до творчого та комплексного розв'язання реальних проблем. Також дозволяє здобувачам освіти дивитися на проблеми та завдання з різних наукових, технічних, соціальних та гуманітарних перспектив. Це розширює їхній розумовий горизонт і допомагає бачити взаємозв'язки між різними сферами знань. Здобувачі освіти, які отримують мультидисциплінарну освіту, здатні синтезувати інформацію з різних джерел і застосовувати її для розв'язання складних завдань. Це розвиває їхню здатність до аналізу та критичного мислення. Мультидисциплінарний підхід сприяє розвитку творчих та інноваційних здібностей. Здобувачі освіти навчаються доповнювати та поєднувати ідеї з різних областей для створення новаторських рішень. Робота в мультидисциплінарних групах розвиває комунікативні навички студентів, оскільки вони повинні ефективно спілкуватися з колегами, які представляють різні галузі знань. Мультидисциплінарний підхід

готує студентів до роботи в різних середовищах та на різних професійних рівнях, роблячи їх більш адаптованими до змін у світі праці. Співпраця з представниками різних дисциплін навчає студентів розуміти та приймати ризики, що може бути корисним в умовах мінливого соціально-економічного середовища. Мультидисциплінарний підхід у навчанні відображає складність сучасного світу та розвиток освіти в напрямку підготовки гнучких та творчих фахівців, які можуть ефективно працювати в різних галузях та спілкуватися з різними спеціалістами (Муляр, 7, 61-69).

Активна залученість здобувачів освіти є ключовим аспектом успішного навчання, оскільки стимулює їх активність, зацікавленість та поглиблення знань. Аналіз ефективних методів залучення визначає стратегії, які забезпечують не лише передачу інформації, а й активну участь та залучення студентів до навчання. Ось деякі важливі аспекти цього процесу:

1. Практика та стажування (Миرونчук, 5, 79-83). Залучення здобувачів освіти до практичної діяльності та стажування дозволяє їм застосовувати теоретичні знання в реальних ситуаціях. Це сприяє засвоєнню матеріалу та розвитку практичних навичок.

2. Проекти та групова робота. Залучення здобувачів освіти до проектів та групової роботи створює можливості для співпраці, обміну ідеями та вирішення завдань. Це також розвиває комунікативні та організаційні навички.

3. Інтерактивні лекції та дискусії. Застосування інтерактивних методів навчання, таких як обговорення, питання-відповідь та взаємодія з матеріалом, стимулює участь здобувачів освіти та робить навчання більш захоплюючим.

4. Використання технологій. Використання сучасних технологій, таких як віртуальна реальність, онлайн-платформи та інші інтерактивні інструменти, може зробити навчання більш доступним та захоплюючим для здобувачів освіти.

5. Залучення до наукових досліджень. Стимулювання участі здобувачів освіти у наукових дослідженнях та проектах дозволяє їм активно співпрацювати з науково-педагогічними працівниками, розвивати аналітичні навички та здобувати нові знання.

6. Формування позитивного середовища. Створення позитивного та підтримуючого

навчального середовища, де здобувачі освіти відчувають свою важливість та значущість, позитивно впливає на їхню мотивацію та активність.

7. Зворотній зв'язок. Забезпечення системи зворотного зв'язку дозволяє здобувачам освіти висловлювати свої думки, давати пропозиції та взаємодіяти з процесом навчання.

Загалом, активна залученість здобувачів освіти створює позитивний вплив на їхню мотивацію та готовність вивчати матеріал, роблячи навчання ефективним і приємним процесом.

Оцінка результатів є важливим етапом в управлінні освітнім процесом, і вона сприяє забезпеченню якості навчання та досягненню поставлених цілей. Аналіз програм допомагає встановлювати метрики успіху та ефективності освітнього процесу, надаючи інформацію для подальших удосконалень. Ось кілька аспектів оцінки результатів:

1. Стандарти досягнень. Визначення чітких стандартів та очікуваних результатів, які здобувачі освіти повинні досягти в кінці програми. Це може бути виражено в формі конкретних компетенцій, знань чи навичок.

2. Тестування та оцінка. Використання різноманітних методів тестування та систем оцінювання для вимірювання рівня засвоєння матеріалу здобувачами освіти. Це може включати письмові екзамени, практичні завдання, проекти та інші форми оцінювання.

3. Портфелі студентів. Використання портфелів здобувачів освіти, що містять їхні роботи, проекти, рефлексії та інші відображення навчання як інструменту для оцінювання особистого розвитку та прогресу.

4. Спрямованість на використання навичок. Оцінка не лише засвоєння теоретичних знань, а й можливості студентів застосовувати ці знання у практичних ситуаціях та розв'язувати реальні проблеми.

5. Зворотний зв'язок від студентів. Аналіз зворотного зв'язку від здобувачів освіти стосовно якості навчання, якості матеріалів та методів викладання. Це дозволяє отримати перспективу та вносити необхідні зміни.

6. Динаміка успішності. Спостереження за динамікою успішності здобувачів освіти на протязі років навчання для визначення, наскільки ефективним є навчальний процес та чи відбувається прогрес.

7. Випускний рівень. Визначення рівня підготовки випускників та їхню готовність до входу в професійну сферу. Це може включати оцінку трудового випробування, успішність випускників на ринку праці та їхні подальші досягнення.

Оцінка результатів є невід'ємною частиною управління якістю освітнього процесу. Вона надає об'єктивну інформацію для удосконалення програм, забезпечуючи високий рівень якості освіти та готовність випускників до подальшої професійної діяльності.

Адаптація освітніх програм до змін в середовищі та ринку праці визначається необхідністю забезпечення здобувачів освіти отримувати актуальні та релевантні знання, навички та компетенції для успішного функціонування у сучасному професійному оточенні. Виділимо ключові аспекти цього процесу:

1. Моніторинг та прогнозування трендів (Яцюк, 20, 93-95). Моніторинг та прогнозування трендів є важливими елементами стратегічного управління освітніми програмами. Освітні установи повинні бути в постійному контакті зі змінами у суспільстві, економіці та технологіях, щоб забезпечити актуальність та ефективність навчання. Серед основних аспектів моніторингу та прогнозування трендів є спостереження за змінами у вимогах ринку праці, виявлення нових професій та компетенцій, що стають важливими, і адаптація навчальних програм для відповіді на ці потреби.

2. Технологічні інновації. Слідкування за технологічними трендами та інноваціями, такими як штучний інтелект, розширена реальність, блокчейн та інші, інтеграція цих аспектів у навчальні програми.

3. Демографічні зміни. Аналіз демографічних змін та їх впливу на структуру студентського контингенту, врахування різноманітності та потреб різних груп.

4. Глобалізація. Врахування глобальних тенденцій та потреб, щоб підготувати здобувачів освіти до роботи в міжнародному середовищі, розширення міжнародного співробітництва.

5. Соціокультурні зрушення. Розуміння соціокультурних змін, що можуть вплинути на освітні програми, та врахування цих зрушень у формуванні змісту навчання.

6. Екологічні та сталість питання. Реагування на зростаючу увагу до екологічних та сталісних

аспектів у суспільстві, включення в навчальні програми відповідних змістових елементів.

7. Освітні технології. Дослідження нових методів та технологій навчання, використання онлайн-ресурсів, ігрових технологій та інших інновацій у педагогіці.

8. Конкурентоспроможність. Оцінка конкурентоспроможності освітнього закладу, визначення його сильних та слабких сторін та розробка стратегій для підвищення якості та привабливості навчання.

Моніторинг та прогнозування трендів дозволяють освітнім установам бути гнучкими та адаптивними до змін у сучасному світі, забезпечуючи високий рівень підготовки студентів до викликів майбутнього.

Важливим є залучення експертів та практиків. Включення в програми експертів зі сфери практики та впровадження їхнього досвіду в освітній процес дозволяє забезпечити здобувачам освіти оновлені та практичні знання.

Впровадження сучасних технологій та методів навчання, таких як віртуальна реальність, штучний інтелект та онлайн-навчання, допомагає забезпечити здобувачам освіти доступ до передових інструментів та знань. Технологічна інтеграція в освітні програми відіграє важливу роль у створенні інноваційного та ефективного середовища навчання. Впровадження сучасних технологій та методів навчання привносить численні переваги для здобувачів освіти та навчальних закладів. Серед важливих аспектів технологічної інтеграції виділимо:

1. Доступність до інформації. Використання онлайн-ресурсів та електронних платформ надає здобувачам освіти швидкий та легкий доступ до великого обсягу інформації з будь-якого місця та у будь-який час.

2. Інтерактивність та залучення. Використання інтерактивних технологій, таких як віртуальна реальність або інтерактивні додатки, стимулює активність та зацікавленість здобувачів у навчальному процесі.

3. Індивідуалізоване навчання. Використання адаптивних технологій дозволяє адаптувати навчальний матеріал до індивідуальних потреб та рівня засвоєння кожного здобувача освіти.

4. Онлайн-співпраця та групова робота. Впровадження онлайн-інструментів для

співпраці та групової роботи дозволяє здобувачам працювати разом, навіть якщо вони знаходяться в різних частинах світу.

5. Застосування штучного інтелекту. Використання штучного інтелекту для індивідуалізованого оцінювання, забезпечення зворотного зв'язку та підтримки навчання в режимі реального часу.

6. Електронні підручники та ресурси. Заміна традиційних підручників електронними варіантами та використання цифрових ресурсів для забезпечення оновлення та актуальності інформації.

7. Віддалені форми навчання. Розвиток онлайн-курсів та віддалених форм навчання дозволяє студентам здобувати освіту з будь-якого місця світу, розширюючи можливості для отримання вищої освіти.

8. Використання відкритих даних. Використання відкритих даних та інших відкритих ресурсів для підтримки навчальних програм та проведення досліджень.

Технологічна інтеграція у навчальні програми розширює можливості для здобувачів освіти та сприяє формуванню сучасних, гнучких та інноваційних систем навчання.

Забезпечення студентів підтримкою та консультаціями у плануванні кар'єри, розвитку м'яких навичок та роботи над особистісним розвитком. Кар'єрна консультація та підтримка грають ключову роль у підготовці студентів до вибору та вступу в професійне життя. Ці послуги не тільки сприяють ефективному плануванню кар'єри, але й допомагають у розвитку різноманітних навичок та підготовці до викликів на ринку праці. Виділимо важливі аспекти щодо кар'єрної підтримки:

1. Оцінка інтересів та навичок. Проведення опитувань, спрямованих на визначення інтересів та навичок здобувачів освіти, для допомоги в їхньому виборі кар'єрного напрямку.

2. Індивідуальні консультації. Надання індивідуальних консультацій, під час яких студенти можуть обговорити свої кар'єрні цілі, отримати

поради щодо планування кар'єри та вирішення професійних питань.

3. Розробка кар'єрного плану. Спільне створення індивідуальних кар'єрних планів, які враховують особисті інтереси, навички та професійні цілі студента.

4. Робота з м'якими навичками. Тренування та розвиток м'яких навичок, таких як комунікація, лідерство, робота в команді, що є важливими для успіху в будь-якій професійній сфері.

5. Навчання та семінари. Проведення навчань, тренінгів та семінарів з питань підготовки до співбесіди, написання резюме, ефективної комунікації та інших аспектів успішної кар'єри.

6. Стажування та практика (Яцюк, 15, 191). Надання інформації та можливостей для стажування та практики, що допомагає студентам отримати практичний досвід та впровадити теоретичні знання в реальну практику.

7. Мережевість. Підтримка у встановленні зв'язків з представниками ринку праці, альма-матер, а також іншими професіоналами, що дозволяє здобувачам освіти розширювати свою мережу контактів.

8. Підготовка до подальших етапів. Допомога здобувачам у плануванні та підготовці до вступу в подальше навчання, отриманні додаткових кваліфікацій та розвитку кар'єрних можливостей.

Кар'єрна консультація та підтримка важливі для того, щоб здобувачі освіти могли усвідомлено обирати свій професійний шлях, розвиватися та досягати успіху в своїй кар'єрі.

Висновок. Адаптивність освітніх програм є стратегічно важливою для того, щоб гарантувати, що випускники будуть відповідати вимогам ринку праці і матимуть унікальні навички, необхідні для успішної конкурентоспроможності в сучасному світі.

Щодо перспектив подальших розвідок у цьому напрямі, то наукового вирішення потребують питання аналізу освітнього середовища та внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гарькавець С.О., Волченко Л.П. Конфлікти в освітньому середовищі: діагностика та практика вирішення: навчально-методичний посібник. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 92 с.
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

3. Мельник І., Заремба Л. Мистецтво спілкування – невід’ємна складова педагогічної майстерності вихователя ЗДО. *Молодий вчений*. 2020. № 210 (86). С. 404-408.
4. Мирончук Н. М. Контекстна підготовка майбутніх викладачів вищої школи до самоорганізації у професійній діяльності: теорія і практика: монографія. Житомир: вид. О. О. Євенок, 2020. 400 с.
5. Мирончук Н.М. Використання інноваційних технологій навчання у професійній педагогічній підготовці. *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка*. Суми. 2020. Т.1. С. 79-83.
6. Мізюк В. А. Змішане навчання як інноваційний підхід інтеграції навчального процесу у закладах освіти. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені ВО Сухомлинського*. 2019. № 3. С. 172-177.
7. Муляр В. П., Яцюк С. М., Юнчик, В. Л. Комп’ютерне моделювання у підготовці майбутніх вчителів фізики, математики та інформатики. *Фізика та освітні технології*. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки. 2022. № 2. С. 61-69.
8. Положення про комітет з етики наукових досліджень Волинського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк, 2020. URL: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Komitet-z-etyky-naukovyh-doslidzhen-.pdf>.
9. Положення про організацію навчального процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. Луцьк, 2020. URL: https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_orhanizatsiui_navchalnoho_protseesu_2ch_rivniakh.pdf
10. Положення про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк, 2022. URL: <http://surl.li/oabvi>.
11. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату Волинського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк, 2021. URL: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Polozhennya-pro-systemu-zapobigannya-ta-vyavlenya-akademichnogo-plagiatu.pdf>.
12. Проєкт професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Київ, 2020. URL: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Nakaz_2736.pdf.
13. Сопова Д. Академічна доброчесність у системі професійної підготовки майбутнього педагога. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*, № 3-4. С. 52–56. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2018.3-4.5256>.
14. Федірчик Т., Дідух В. Педагогіка партнерства як чинник формування ефективної взаємодії учасників освітнього процесу в умовах нової української школи. *Гірська школа українських Карпат*. 2021. № 21. С. 50-54.
15. Яцюк С. М., Муляр В. П. Візуалізація даних в Google Sheets із використанням функції SPARKLINE. *Комп’ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво*. 2021. № 42. С. 191-197.
16. Яцюк С.М., Собчук О.М., Смолюк І.О., Хомяк М.Я., Чепрасова Т.І. Методика проведення сучасного уроку з інформатики за допомогою цифрових сервісів в умовах воєнного стану. *Математика. Інформаційні технології. Освіта*. Луцьк. 2022. С. 178-180.
17. Яцюк С.М., Юнчик В.Л., Федонюк А.А. Моделі представлення даних та знань в навчальній системі підготовки ІТ-фахівців. *Математика. Інформаційні технології. Освіта*: Луцьк. 2022. С. 113-119.
18. Яцюк С.М., Хомяк М.Я., Юнчик В.Л., Чепрасова Т.І. (2021). Методика використання цифрових освітніх ресурсів у процесі підготовки майбутніх учителів інформатики. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2021. № 16. С. 15-25.
19. Яцюк С.М., Хомяк М.Я., Юнчик В.Л., Чепрасова Т.І. Особливості навчання веб-технологій розробки навчальних систем майбутніх учителів інформатики та методика створення на їх основі власних освітніх ресурсів. *Молодь і ринок*. 2021. № 7/193. С. 118-122.
20. Яцюк С.М., Юнчик В.Л., Федонюк А.А., Оксентюк Т.П. Особливості представлення даних та знань в навчальних системах. *Математика. Інформаційні технології. Освіта*. Луцьк. 2021. С. 93-95.
21. Яцюк С., Юнчик В., Смолюк І., Собчук О. Академічна доброчесність в контексті освітнього компонента «Вступ до фаху» для майбутніх вчителів інформатики. *Фізика та освітні технології*. 2022. № 1. С. 116–123.

REFERENCES:

1. Harkavets, S.O., Volchenko, L.P. (2020). Konflikty v osvithnomu seredovyshchi: diahnostryka ta praktyka vyrishennia: navchalno-metodychnyi posibnyk. Kharkiv [Conflicts in the educational environment: diagnosis and practice of resolution: educational and methodological manual]: Kharkiv: Drukarnia Madryd [in Ukrainian].
2. Zakon Ukrainy «Pro osvitu». (2017, September 5) № 2145-VIII / Verkhovna Rada Ukrainy. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text/> [in Ukrainian].
3. Melnyk, I., Zarembo L. (2020). Mystetstvo spilkuvannia – nevidiemna skladova pedahohichnoi maisternosti vykhovatelja ZDO [The art of communication is an integral part of the pedagogic skill of a teacher of special education.]. *Molodyi vchenyi*, 210 (86), 404-408 [in Ukrainian].

4. Myronchuk, N. M. (2020). Kontekstna pidhotovka maibutnikh vykladachiv vyshchoi shkoly do samoorhanizatsii u profesiinii diialnosti: teoriia i praktyka: monohrafiia [Contextual preparation of future teachers of higher education for self-organization in professional activity: theory and practice: monograph]. Zhytomyr: Vyd. O. O. Yevenok [in Ukrainian].
5. Myronchuk, N.M. (2020). Vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii navchannia u profesiinii pedahohichnii pidhotovtsi [Use of innovative learning technologies in professional pedagogical training]. *Osvitni innovatsii: filozofia, psykholohiia, pedahohika: zb. nauk. Statei*. Sumy, 1, 79-83 [in Ukrainian].
6. Miziuk, V.A. (2019). Zmishane navchannia yak innovatsiinyi pidkhid intehtratsii navchalnoho protsesu u zakladakh osvity [Blended learning as an innovative approach to the integration of the educational process in educational institutions]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho natsionalnoho universytetu imeni VO Sukhomlynskoho*, 3, 172-177 [in Ukrainian].
7. Muliar, V.P., Yatsiuk, S.M., Yunchyk, V.L. (2022) Kompiuterne modeliuвання u pidhotovtsi maibutnikh vchyteliv fizyky, matematyky ta informatyky. [Computer modeling in the training of future teachers of physics, mathematics and computer science *Fizyka ta osvitni tekhnolohii*]. Lutsk, 2, 61-69 [in Ukrainian].
8. Polozhennia pro komitet z etyky naukovykh doslidzhen Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. (2020). [Regulations on the Committee on the Ethics of Scientific Research of Lesya Ukrainka Volyn National University]. Retrieved from <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Komitet-z-etyky-naukovykh-doslidzhen-.pdf> [in Ukrainian].
9. Polozhennia pro orhanizatsiiu navchalnoho protsesu na pershomu (bakalavrskomu) ta druhomu (mahisterskomu) rivniakh u Volynskomu natsionalnomu universyteti imeni Lesi Ukrainky. (2020) [Regulations for the organization of the national process at the first (bachelor's) and second (master's) levels at the Volyn National University named after Lesya Ukrainky]. Retrieved from https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_orhanizatsiiu_navchalnoho_protsesu_2ch_rivniakh.pdf [in Ukrainian].
10. Polozhennia pro poriadok formuvannia indyvidualnoi traiektorii navchannia studentiv Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. (2022) [Regulations on the procedure for forming an individual learning trajectory for students of Lesya Ukrainka Volyn National University]. Retrieved from <http://surl.li/oabvi> [in Ukrainian].
11. Polozhennia pro systemu zapobihannia ta vyjavlennia akademichnoho plahiatu Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. (2021) [Regulations on the system of prevention and detection of academic plagiarism of Lesya Ukrainka Volyn National University]. Retrieved from <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Polozhennya-pro-systemu-zapobigannya-ta-vyyavlenya-akademichnogo-plagiatu.pdf> [in Ukrainian].
12. Proiekt profesiinoho standartu «Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity» [Project of the professional standard «Teacher of a general secondary education institution»]. Retrieved from https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Nakaz_2736.pdf [in Ukrainian].
13. Sopova, D. (2019). Akademichna dobrochesnist u systemi profesiinoy pidhotovky maibutnoho pedahoha [Academic integrity in the system of professional training of the future teacher]. *Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka*, 3-4, 52–56. Retrieved from <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2018.3-4.5256> [in Ukrainian].
14. Fedirchuk, T., Didukh, V. (2019). Pedahohika partnerstva yak chynnyk formuvannia efektyvnoi vzaiemodii uchasykiv osvitnoho protsesu v umovakh novoi ukrainskoi shkoly. *Hirska shkola ukrainskykh Karpat* [Partnership pedagogy as a factor in the formation of effective interaction of participants in the educational process in the conditions of the new Ukrainian school]. *Hirska shkola ukrainskykh Karpat*, 21, 50-54 [in Ukrainian].
15. Yatsiuk, S.M., Muliar, V.P. (2021). Vizualizatsiia danykh v Google Sheets iz vykorystanniam funktsii SPARKLINE [Visualization of data in Google Sheets using the SPARKLINE function]. *Kompiuterno-intehrovani tekhnolohii: osvita, nauka, vyrobnytstvo*, 42, 191-197 [in Ukrainian].
16. Yatsiuk, S.M., Sobchuk, O.M., Smoliuk, I.O., Khomiak, M.Y., Cheprasova, T. I. (2022). Metodyka provedennia suchasnoho uroku z informatyky za dopomohoiu tsyfrovyykh servisiv v umovakh voiennoho stanu. *Matematyka* [The method of conducting a modern lesson in informatics using digital services in the conditions of martial law]. *Matematyka. Informatsiini tekhnolohii. Osvita*. (pp. 178-180). Lutsk [in Ukrainian].
17. Yatsiuk, S.M., Yunchyk, V.L., Fedoniuk, A.A. (2021). Modeli predstavlenia danykh ta znan v navchalnii systemi pidhotovky IT-fakhivtsiv [Models of presentation of data and knowledge in the training system of IT specialists]. *Matematyka. Informatsiini tekhnolohii. Osvita*. (pp. 113-119). Lutsk [in Ukrainian].
18. Yatsiuk, S.M., Khomiak, M.Ia., Yunchyk, V.L., Cheprasova, T.I. (2021). Metodyka vykorystannia tsyfrovyykh osvitnikh resursiv u protsesi pidhotovky maibutnikh uchyteliv informatyky [The method of using digital educational resources in the process of training future computer science teachers]. *Profesionalizm pedahoha: teoretychni y metodychni aspekty*, 16, 15-25 [in Ukrainian].
19. Yatsiuk, S.M., Khomia, M.Ia., Yunchyk, V.L., Cheprasova, T.I. (2021). Osoblyvosti navchannia veb-tekhnolohii rozrobky navchalnykh system maibutnikh vchyteliv informatyky ta metodyka stvorennia na yikh osnovi vlasnykh osvitnikh resursiv [Peculiarities of teaching web technologies for the development of educational systems for future

computer science teachers and the method of creating their own educational resources based on them]. *Molod i rynek*, 7/193, 118-122 [in Ukrainian].

20. Yatsiuk, S.M., Yunchyk, V.L., Fedoniuk, A.A., Oksentiuk, T.P. (2021). Osoblyvosti predstavlenia danykh ta znan v navchalnykh systemakh [Peculiarities of presenting data and knowledge in educational systems]. *Matematyka. Informatsiini tekhnologii. Osvita*. (pp. 93-95). Lutsk [in Ukrainian].

21. Yatsiuk, S., Yunchyk, V., Smoliuk, I., Sobchuk, O. (2022). Akademichna dobrochesnist v konteksti osvitnoho komponenta «Vstup do fakhu» dlia maibutnikh vchyteliv informatyky [Academic integrity in the context of the educational component "Introduction to the profession" for future computer science teachers]. *Fizyka ta osvitni tekhnologii*, 1. (pp. 116-123). Lutsk [in Ukrainian].